

Orijinal Kaynak: Wong, Cynthia F. (2017, October 06). “The ‘Inevitable Sadness’ of Kazuo Ishiguro’s Fiction,” *The Conversation*. <https://theconversation.com/the-inevitable-sadness-of-kazuo-ishiguros-fiction-85299>

Atıf Şekli: Wong, Cynthia F. (2017, Ekim 19). “Kazuo Ishiguro’nun Kurgusunda Kaçınılmaz Hüzün,” Çev. Zeynep Şenel Gencer, *Sosyal Bilimler*. sosyalbilimler.org/kazuo-ishiguro-kurgu-huzun

Kazuo Ishiguro’nun Kurgusunda Kaçınılmaz Hüzün

Cynthia F. Wong

Türkçesi: Zeynep Şenel Gencer

2006 Ekim’inde, rutubetli bir günde, bir söyleşi için davet ettiğim Kazuo Ishiguro ve 10 yaşındaki kızım Grace’i Londra’daki hareketli bir kafenin arka masalarından birine kadar izledim. Ishiguro sorularımı cevaplarırken, kurgusunda yer vermeden önce karakterlerinin seslerini ve kişiliklerini zihninde nasıl canlandırdığını açıkladı. Bir yazarın dağınık çalışması konusunda samimi bir şekilde konuştu.

O artık, İsveç Akademisi’nin “dünyayla bağlantılı olduğumuza dair hayali algımızın altında yatan uçurumlar’ın pişmanlıktan muaf tasvirleri” olarak övdüğü eseri için edebiyat dalında nobel ödülü kazanmış bir yazar.

Bu, Ishiguro’nun karakterlerinin çoğunun mustarip olduğu kendi kendini kandırma durumuna bir onaydır. Örneğin biri, faşist bir elitiste yaptığı hizmetleri makul göstermeye çalışır. Diğerleri, geçmişlerini travmanın puslu lensinden görürler. Eğer, çarpık kendini kandırma katmanını kaldırabilseydik; altında, umutsuzluğun dipsiz kuyusunu bulabilirdik.

Yıllar önceki söyleşimizde, Ishiguro karakterlerinin düştüğü ıstırap dolu dar boğazlardan, hatalarını gizleyerek kendilerini koruma güdülerinden bahsetmişti. Fakat her şey umutsuz görünürken bile karakterleri, hayatla ve gayeleriyle bağ kurmak için çoğunlukla cesaretle hayal güçlerine yönelirler. Böyle yaparak, okuyucuları da daha iyi bir şey hayal etmeye davet ederler.

Ishiguro’ya 2005 de yayımlanan distopik romanı *Never Let Me Go*’yu [Beni Asla Bırakma-2007] sorduğumda tavrı değişti. Romandaki öğrencilerden ve nihayetinde nasıl kaybolduklarından bahsederken sesini alçalttı. Fakat, romanı hüznü bulduğumu söylediğimde oldukça şaşırıldı.

“Kaçınılmaz bir umutsuzluk var” diye itiraf etti. “Diğer yandan, insan doğasının kasvetli bir görünümü değil.”

Ishiguro'nun kızımın, kendisinin ölüm ve umutsuzluk hakkındaki gözlemlerini nasıl anlayabileceğine dair endişesini hissedebiliyordum. Devam etti:

Soru şu: “Ne işe yarıyoruz?”; bu kızınız Grace'in ve *Beni Asla Bırakma*'da Tommy ve Kathy'nin de sorduğu aynı soru. Aynı soğuk sistem Tommy'ye ve Kathy'ye dünya için yararlı olacaklarını söylüyor ve bu Grace'e bir gün dünya ekonomisi için faydalı olacağını söyleyen başka bir sistemle aynı mantığı barındırıyor aslında.

Ishiguro'nun tüm romanlarında, insan sistemleri —bunlar hükümetler, topluluklar veya aileler olabilir, daima denkleme dahil edilmiştir. Bu sistemler çoğunlukla yozlaşmıştır, ancak yine de insanlar bu sistemler içinde ilerlemek zorundadırlar. Ishiguro, sayısız sistem ortasında/içinde yaşamının ne demek olduğuna dair birçok görünümü inceledi.

Ishiguro'nun ilk üç romanındaki *A Pale View of Hills* (1982) [Uzak Tepeler-2012], *An Artist of the Floating World* (1986) [Değişen Dünyada Bir Sanatçı-2015] ve *The Remains of the Day* (1989) [Günden Kalanlar-2015] birinci kişi anlatıcılar, kişisel kayıplarını dünyayı saran olaylar bağlamında yansıtırlar: Ailesi ve arkadaşlarını Japonya'ya atılan atom bombası nedeniyle kaybedenler, yaşanmamış aşklar, yanlış seçimler ve aldanişlar üzerine kurulmuş hayatlar. Bu karakterler, açıklık, intikam veya affedilmenin özlemini duyuyorlar.

Sonraki üç romanındaki anlatıcılarsa, bunlardan farklı olarak bir piyanist¹, bir Londra dedektifi², bir gezici imarethane çalışanıdır³. İster Japonya'da ister İngiltere'de, isterse ismi açıklanmayan bir Avrupa kentinde, hatta ortaçağda bir köyde bile bulunsalar, Ishiguro'nun karakterleri, okurlarını söylemleriyle büyülüyor. Yazarın belâgatlı nesri, karakterlerin ıstıraplarını veya bastırılmış özlemlerini ifade ediyor. Zamanın bu karakterler için zorlu geçtiğini hissediyoruz. Hayal kırıklıklarıyla nasıl yüzleştiklerini ve biraz vakar için yanıp tutuştuklarını görüyoruz.

Ishiguro, romanlarının duygusal gücünü ölçmek için karakterlerin “bir iç dünya ve onu tamamlayan duygusal bir mantık” dahilinde resmedildiğini anlamamız gerektiğini açıkladı.

Onların üzüntülerini ve nafile iyimserliklerini anlatırken, Ishiguro okuyucularına karakterlerinin durumlarıyla empati kurmanın bir yolunu sunuyor.

Ishiguro'nun merhamet kapasitesi, evsizlerle birlikte çalıştığı, üniversiteye araya verdiği yıllarda gelişti. Ayrıca piyano ve gitar üzerine çalıştı ve Doğu Anglia Üniversitesi'ndeki yaratıcı yazarlık programına geçmeden önce bir müzik kariyerinin hayalini kurdu. Hâlen şarkı sözleri yazıyor ve hobi olarak müzisyenlerle çalışıyor.

¹ *The Unconsoled* (1995) [Avunamayanlar-2009]

² *When We Were Orphans* (2000) [Öksüzlüğümüz-2014]

³ *Never Let Me Go* (2005) [Beni Asla Bırakma-2007]

Kendisinin de kabul ettiği gibi, Ishiguro yazmayı ağırdan alan bir sanatçı; her birkaç yılda bir roman yazıyor. 2015'te son romanının tanıtımı için Denver'daki Lighthouse Yazarları Atölyesi'ne geldiğinde onunla araya kapama fırsatı bulmuştum. Gelecekte sadece birkaç tane daha kitap olabileceğini belirtmişti.

“Bizler ölümsüz değiliz,” dedi. “Sınırlı bir süre için buradayız. Bir geri sayım var.”

İsveç Akademisi, ödüllü bir yazarı, ömür boyu başarı nişanı ile onurlandırıyor. Ishiguro şimdiye dek birçok kısa hikâyenin, televizyon ve film senaryosunun yanı sıra sekiz kitap yayımladı. Sadece *Değişen Dünyada Bir Sanatçı* ve *Beni Asla Bırakma* gibi en iyi bilinen romanlarına odaklanılırsa, kariyeri biraz tutarsız görünebilir.

Ancak, az sayıda çağdaş yazar, Ishiguro kadar risk almaya cesaret edebiliyor. Daha karmaşık, Kafkaesk romanı *Avunamayanlar* bazı eleştirmenlerin hayal kırıklığı olarak nitelediği bir kitap. Onun yerinde farklı bir tür yazar olsa vazgeçebilirdi, ancak Ishiguro ısrarlıydı.

Benzer şekilde, bazı okuyucular *The Buried Giant* (2015) [Gömülü Dev-2015] adlı kitabına küstah bir şekilde yanıt verdilerse de Ishiguro bir başka edebi sıçrayışa geçti: Oldukça metaforik olan hikâye, tarihi kayıtlarda var olmayan erken bir çağda, İngiltere'de geçmektedir. Hafıza, acının bastırılması ve kendini ve sevilen kişileri korumaya yönelik kararlılık gibi temalar geri döndü, ancak olağan dışı, alegorik yollarla.

Her roman tekil bir başarıdır; ardışık her girişim, Ishiguro'nun yabancılaşmış hayat portrelerinde daha geniş bir kanvası zenginleştirir.

2006 Londra röportajında, bir mola sırasında, Ishiguro'nun kızımla şakalaşmasını izledim. Yemeği “mideye indirme”nin ne demek olduğunu sorarak kahkahalar atıyorlar ve sonra biraz bisküvi alıp erimiş dondurmaya batırarak alıştırma yapıyorlardı. Ishiguro'nun çocuğumla konuştuğu sıradaki rahatlığı ve mizahı beni büyüledi.

Kitaplarındaki üzüntülere rağmen, Ishiguro insanlığın zarif bir koruyucusu. O iyi bir küratör ve yetenekli bir hikâye anlatıcısı. Ishiguro'nun daha kaç kitap yayımlayacağını bilmiyoruz. Fakat edebi keşiflerinde korkusuz olmaya devam edeceğinden emin olabiliriz.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan *sosyalbilimler.org*, sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için sosyalbilimler.org/basvuru sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube'da @sosbilorg kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*'i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde *sosyalbilimler.org*'da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

sosyalbilimler.org'da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaştığı Telegram grubuna t.me/sosbilorg adresinden katılabilirsiniz.